

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Mercuria si Dominica, F6A, candu concedu ajutoriale. — Pretulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/2 3 fl. v. a. Trieri eterne 12 fl. v. a. pe unu anu sed 2 1/2 galbini mon. sunatoria.

Anulu XXXV.

Se prenunera la postele c. si r., si pe la DD. correspondent. — Pentru serie 6 cr. Taca's timbra la 80 cr. de facare po-blicare.

Nr. 66.

Brasiovu 4 Septembrie 23 Augustu

1872.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Brasiovu 3 Sept. 1872.

Intre tote evenimentele dilei, pentru romanu celu mai monitoriu la concordia, la unirea poterilor, la impreunarea sacrificioru pentru cultura si lumina, e tristia si nealificabilalovitura, ce se da unui institutu romanu de cultura abia esutu la viata!

Se cetimn apelulu urmatoru:

Apelu

catra toti Romanii!

Gimnasiulu romanu greco-orientalu din Bradu, in comitatulu Zaranului, deschisu la anulu 1869, si in care s'a terminatu cursulu scolasticu in acestu anu 1872 cu 4 clase, este in periculu d'a se inchide din lipsa' speselor de intretinere, de subsistintia materiala;

pentru ca, starea materiale a fondulu si, consistente din posesiunea Mihaleini, ce abia aduce unu venitu de 1000 fl. v. a. la unu, nu ajunge de a acoperi recerintele;

pentru ca mai de parte, procentele obligatiunilor de statu de anulu 1854, — unificate acum ce aduc annualmente unu venitu de 2,444 fl., in anulu viitoru 1872 si 1874 vina a fi absorbite de statu, aici oficiele finantiari, cu aprobatiunea ministeriulu ung. reg. de finantie, au decretatu a se lua taca's de competitie si de timbru pentru transcrierea pe numele fondulu gimnasiulu a memoratorulu obligatiuni, donate aceluasi de catra comunei din cotulu Zaranu, er acesta taca's se urca la suma de 4242 fl. v. a., prin urmare absorbe tote cametele obligatiunilor de statu, calculate pe 2 ani, si acesta's fora a consuna chiar cu legea positiva. —

Din acesta's se vede, ca gimnasiulu gr. or. romanu din Bradu, dupa o assistintia abia de trei ani, a ajuns in necesitatea de a finchisu, dintr'o cauza absolutu independente de noi, ci emanata din anim'a parintesculu guvern, — o aparitiune fora parchia in timpului culturi poporulu!

In astfelu de trista situatiune aflandu-ne prin stina's mesura a guvernuluu terei, apelamu la zelulu si patronagiulu romaniei de pretindenti, ca se ni ajute a delatura acestu periculu, se nu lase a se stinge lumina carea a inceputu a reversa radie binefacatorie pentru poporulu nostru, si cultura peste totu!

Apelamu la toti romanii de anima, ce se concurga cu ajutoriele loru binevoitoare, ce se potemu deveni in pusetiunea d'a refei grelele tace de 4242 fl. v. a. ce ni s'a impusu, si ca se nu se impedece urmare cursulu scol. 1872/3 alu gimnasiulu nostru! —

Ajutoriele maritimose ne rogamu se setramita adresate d'nei Georgiu Secula, advocatu si epitropu alu fondulu gimnasiulu in Baia de Crisiu (Körösánya), comitatulu Zaranului.

Representanti'a gimnasiulu gr. or. romanu din Bradu. *)

*) Tote cele lalte on. diurnale romane sunt rogate a publica acestu apelu, in pretinutele loru colone.

Multa dorere ne castuna tristulu acestu evenimtu, si nu credu, ca se afla anima in adaveru romana, care se nu cugele la unicu refugiu, de a ne scapa de loviturile cele dushmane culturale nationale, la refugiuu sacrificiorulu unitu din tote partile, spre a sustieni acestu institutu de cultura, absolutu necesariu pentru toti muntii apusani. In devotamentu pentru faptele nationale istorice ale acoloru tinenturi, in pi'a dorintia deale inlesni cultura nationale prin sprijinirea acelu gimnasiu, ca una recunoscentia pentru bravurile trecute a le fratiloru nostri, adu luptatoru de a se smulge din fatalele urmari a le romanerei in necultura; adiesi cu totii se le intendemu ajutoriu temporiu, ca se nu fa siliti, spre marca nostra machine si rusine, a inchide unicu institutu in tote acele parti muntene din lipsa' ajutoriorulu. Vom publica cu tota bucuria tote ofrandele oferite, trimiteme la adresa' administratiunii gimnasiulu. De dese ori da, cine da curendu!

Vomu publica si adresa're d. dep. Borlea catra publicu, care cu glasu stentoricu striga dupa ajutoriu la tota romanicia, ca unu fiu devotatu alu binelui ei. Se ne ajutamu impreuna, ca asi ne va ajata si Dumnezeu!

Scrieri'a de mana a Malest. Sale:

Iubite conte Pechy! La faptea unire a Transilvaniei cu Ungaria' -ti amu incredentiatu mudu-luciere agendelu necesariu, candu te am numitu commissariu regiu in Transilvania'. Acum, ca difficultatile transitiunii la executarea acestei probleme mari si insemnate sunt astmodu resolute, adu a te desaccarina de agendele de commissariu regiu asia, ca activitatea D-tale se o inchie deplinu cu finele sui Sept. a. e.

Cu acesta ocaziune adu multumirea a-ti exprime pentru credentia' doreddu sub activitatea c. r. commissariu, pentru activitatea plina de tactu si de successu deplina' mea recunoscentia, comensurata marime' problemii.

Laxenburg 25 Augustu 1872.

FRANCISCU IOSIVU m. p.

Conte Melchior Lonyay m. p.

S'a desinitiatu si comisariatulu, cum vedemu! Ore ce se va mai adalga la reulu dilei de noi fora de noi! — Totu fictiuni!

Ore natineu romana din Transilvania' pe ce cale pote ajunge la tinenta dorintiorulu si recunoscentia drepteloru ei pretensiuni de natine politica perfectu egale! Dela Pest'a veduramu, ca vine numu deplina' ignorare a existintii natineu romane din Ardealu, si ea totu vrea se tralasca neignorata, ea se tiene de factoru intre factori Statulu si nu va fi multumitu neci odatu cu egalitate individuale, ci numai cu individualitate nationale politica, pentru care va continua lupt'a fora pregeta. Ast'a o sciu antagonii nostri politici; unde voru der' a in-corda seu descorda patientia' lealitati patriotismulu romanu, care asteptu si serinu dupa asta's noru politicu! Sortea nostra in manele nostre!

Opiniunea publica infectata prin scandalele si coruptiunile descoperite de diurnale fora repausu din tote partile; incordariile partiteloru indreptate spre a se coalisa spre a resturna ministeriulu; decidera stangei extreme a infunda regimulu cu acuse; formarea unei partite a reformei, in care a clericali's si

st'o facia cu cea deakeana; amenintarea din partea Croatiei cu nescuscesulu invoielii fora autonomia deplina; nemulitumirea nationalitatiloru esita din tractarea preste petioru a inganfatiloru suprematisti; indignarea serbiloru, pentru disolvarea congressulu besericescu in contra Art. IX ce garanta autonomia besericii; umirea natineu romane din Transilvania' de ne mai audita ignorare, cu care o tralaza stapanii dilei; tote aceste se afla ca toti asti ospeti impetuosu la deschidera dietei. — Asta se aduna in 3 Sept. sub presied. celui mai seniore, pentru ca in 4 se asculte aventurulu de tron, care si cu causa' delegatiuniloru si a calatoriei la Berlinu a adunatu in Viena' de atatea ori ministeriele sub presied. imperatulu. — Tote sunt jocarele inaintea boieriloru, ei sciu, ca poporele au nasu de cea, cum dicea balaurulu Metternichu, si focu de paie, cum credu ei, si nu se impedece de nemica, pana candu voru ajunge a lua in mana pe facia verg'a absolutismulu boierescu; ei dicu, ca tota lumea e multumita cu faptele loru, ca-ce deca prin alegerea poporulu se afla la mis'a cea verde, deci voru mai croi la legi dupa placu, habar n'au de nevoile poporulu, apoi se astepti apa din petra seca! — Ministrulu de justitia Bitt'o demoniatu si min. Pres. Lonyay vrea a purifica ministeriulu, pote cu bolari si mai mari, cu conservativi; ast'a scrie si „P. N.“, ca Lonyay de aici in colu si va desrolta activitatea sa ca min. pres., ca-ce pana acum a pasitu pe urmele lui Andrassy. Elu va reformu cabinetulu, elu va face, ca mani tari se conduca administratiunea in comitate, unde nationalitate se afla in maiortiate, reforme si reforme, der' si intr'oducea politiei de statu, bazea absolutismulu; reforme in casa' magnatiloru; cestiunea autonomiei besericii rom. catoliciloru va afla in dieta acesta deslegare multiamitoria, banca nationale si incooperarea calii ferate catra orientu cu statele vecine, dintre cari Serbia' nu se inrot a incooperu cu Ungaria', de unde ungaru voru a o incungari si asia a incooperu cu drumulu feratu al Turciei. Tote aceste afara de bugetu voru ocupa sesiunea acesta; der' despre imbunatatirea legii electorali si egalizarea ei, despre ascurarea nationalitatiloru in dezvoltarea sa si imbunarea starii culturale pentru ele nice pomenire nu face neci „P. N.“ neci altele. —

„Excelentia Sa d. metropolitu Vancea se afla facia la deschidera dietei. Macaru de s'ar' interesu odatu mai cu franchetia, mai cu mari aspiratiuni nationale — avendu la spate una turma pure nationale — si de causa' congressulu nationalu si besericescu. —

— Serbiu cu Mileticu inca pregatescu unu memorandum in causa' jignirii autonomiei cu disolvarea congressulu, ei au voini si dorintie nedelipite una de alta. Episcopulu Gruicu e denumitu de administratoru patriarchatulu. Aristocratii nu sciu concede, pana candu au poterea a mana si pana candu le succede a intimidu, — cea ce neci facia cu Serbiu nu va merge. —

Se nu grabimu a condamna unilateralu.

(Ca redexiune la unele impartasiale celoru din nr. trecut: Basn'a).

No ar' paré reu din aduneculu sufletulu, candu pe lunga cele de susu s'ar' adeveri si faim'a sier-puitoria ajunsa si la noi, ca astadi spiritulu si con-

leplionu contra celor abuzivi, că se-si pârda gustulu de repetitiune.

Acosta terminata se ne punem pe lucru.

a) Organizarea comunei.

Comitetul comunal bisericesc și școlaresc se fia expresiunea vointii poporului și reprezentanti ai morali. Numai omeni capabili, și nepatați sunt în stare a pune capetu multora abuzuri. Se danu o deosebita atentiune la alegerea judioilor, notariilor, preotilor și inveciatorilor, pentru ca nu totdeauna persoane rudite compun și autoritati cele mai morale.

Dupa acosteia controla mai deasa, nu pôte aduce decatu folosu.

b) Școlă.

Fora a mai releva importantia școleroilor rurali, de cari s'a vorbitu de mil de ori cu destulu succesu, me marginescu a spune unei dezbateri serioase costinnea de școle comunitate și profesionale. E o costinnea de mare importantia și cei în dreptu se se silioasa a o termina cu o fraza mai inainte, ca-ce prejudiciulu, ce se cauzeaza educatiunii populare, este necalculatu. Se combatu deosebita și rezultantele este stagnatiunea.

Academia e de lipsa. Dér' invetiamentulu ruralu inca este necesariu că pana de tôte dilele. Ce campu întinsu de cultivatu pentru Asociatiunea Transilvania, candu ar' voi se de o atentiune deosebita și școleroilor din sate!

Ne trebuiescu fondari școlari pentru edificii și intretineru lor, că se nu lăta pe copii plôia, precum strabatuse odinioara plôia de aur a lui Iov asupr' Danaei arestata.

Ne trebuiescu fondari școlari, că se potemu ave inveciatori capabili a propaga pe lungu sciintia și morala în familia, ca-ci familia corupta, se corumpu natiunea.

Nu trebuiescu fondari școlari pentru că se invallidă petitorustele copiiloru seraci, a strabatundu ometulu de ierna se se pôte împarti de pana ceresca.

Indiesertu iai caldarea de mamăgia a romanului candu copilasii goli tremura pe vîtra; în zaru-lu duce în școlă, candu eln este lipsitu de carti și alte requisite. Númerulu elevilor nu se imitioase numai prin pedesce, ci și prin alte mijloce).

(Va urmă.)

Romosu 26/14 Aug. 1872.

In Nr. 62 în 21/9 augustu 1872 alu multu preduitei folie „Gazeta Transilvaniei” amu cettitu unu articulu datu din Orastia anonim în privint' a cortesiului pentru deputatulu Vodianer. — În catu se tiene corispondentele de alti individi nu amu eu a me amesteca la reflectari, dera vedendu, ca corispondentele aduce inainte, ca ar fi fostu și un domnu de romanu anonim la prandiliu lui Vodianer și amintesco, ca acelu domnu se-si traga scoataa ca catu costădiu prandiliu și apoi diometate semă d' mie, că semă caputu cismele, ca mi sar' fi ruptu cortesiundu pentru Vodianer, caktu se răspundu: —

Nu este adevertat, cumca eu subscrisculu parochiu asiū fi cortesiut pentru deputatulu Vodianer — nece nu e adevertu ca asiū fi ruptu incaltiamintele amblandu pentru a cortesi nămitulu; — dera corispondentele nuamă că în totint și malitia esi în publicu cu unu lucr' d' totulu nedreptu.

Eu amu fostu activistu și amu și consultatu eu unu domnu straniu de romanu, și nu cu Vodianer — despre alegerea deputatiilor, — dera intielegundu, ca maghiarii și sasiu au facutu unu compromis, că se alege unu unguru și unu sasu, — m'amu retrasu, — incatu tocmă pe tempulu alegerei amu

3) Mi se va obiecta și cu dreptu corect, ca persoane capabile nu se gasescu. Cu tôte acosteia restu se se pôte ajta, deca ne vomu luă cu totii ostend' la apostolatiuni și la esplică ocliuu. — Preotii ar' poté face mai multu de catu toti.

3) Aceptu dela cei competenti a ne vorbi mai pre largu despre starea invetiamentulu și mediculu, prin care sar' poté înalini.

festu la scaldatori' Góngaiului —, și potu documentă, cum ca la nece unu alegatoriu nu amu datu consiliu a merge la alegere.

— Se iasa d. corispondente de sub anonimitate și ei voi doreti inainte judecati, ca a scrisu neadeverulu incarnatu. Pana atenci domnii cei capritiosi și tigrosi se-si lasa deoparte tign'a, candu vor a esi în publicitate. Pelanga care remanu alu natiunei romane credentiosu fiu.

Vasilii Bassaraba m. p.
preutu rom. gr. or.

D. St. Martinu 26 Aug. 1872.

Alegerea de deputatu a d. ministru Ludovicu Tizsa pentru cerculu de diosu alu comitatulu Cuceiu. (Cetate de baia).

Paconduse în comitetulu Cetatei de baia unu pactu între partid' guvernamentala și oppositiunea, că în cerculu de diosu se se alga de deputatu pentru diet'ă pestana unu Deakistu, — éra în cerculu de susu unu oppositiunali; clubulu guvernamentalu în siediint'ă s'a proxima, s'a resoltatu, că se chiamo de deputatu pe d. ministru Ludovicu Tizsa adreanduse un'ă provocare subscrisa prin presidelele clubulu și mai multi membri alegatori. —

Ministru la și primitu provocarea — și clubulu guvernamentalu a defictu diu'ă de alegere pe 26 aug. a. c. —

Pe langa tôte, ca s'a sciutu inainte: ca oppositiunali nu se voru candida; pe langa tôte, ca clubulu nationalu permanentu prin comitetulu acest'ă și clubulu intelligintiei romane, s'a dechiaratu, ca la alegeri nici decatu nu va participa; pelanga tôte, ca clubulu guvernamentalu a fostu ascuratu, ca si în casulu acelu, candu sar' fi prezentatu numai 10 votisani, va reesi; totusi conducatori' partii dei guvernamentali au folositu tôte mijlocele, că se pôte conduce și pe poporulu romanu la urna, că se pôte triumfa cu voturile romane, că se pôte dice, ca numai vr' 200 de omeni cari au lăutu parte în conferint'ă din Alb'ă-Jul'ă sunt pasivi; înse maiortatea natiunei este activa — și viliesce a fi reprezentata în diet'ă pestana. —

Cu durere trebuie se marturiscescu, ca corumpendu cu bani, mancaru, beuturi, și prin ameniatiile judioilor cerculari a succesu conducatoriilor guvernamentali a castigă pacine voturi și dela romanu; înse și conducatori' guvernamentali s'au potutu convinge, ca tocmă casigulu acelu li e perderea; pentru ca nici unu intelligente romanu n'a votiatu — pardonu — m'amu segraitu, a votiatu și unu intelligente romanu d. Basiliu Bianu fostulu jude singularu și altu jude cerculariu în cerculu Bii inca „pe facia” și aici s'au intorsu dia'ă Domnului Christosu „cine te lovescu cu pîtra lovelescu cu pane”.

Clubulu nationalu și intelligintia'ă romana în 28 dec. 1871 — ne fiindu denumitu d. Bianu caira de jude, barem ca d-sa nici în St. Martin n'a fostu; totusi l'ă candidatu și l'an și alesu de jude cerculariu — la a doă'ă alegere pelanga tôte ca nici partid'ă guvernamentale nu l'au volitu, — totusi intelligintiei romane cu cea mai mare ostend'ia i-a succesu a le tiene în postulu de jude cerculariu; asi dera intelligintia'ă romana și clubulu nationalu s'au luptatu pentru stimulu domnu; multiemita au fostu ca si d-sa s'au luptatu — înse în contra intelligintiei; fiindu tocmă d-lui care au împartitu bani la comune. —

Unu jude cerculariu maghiaru Horvath Alberth, s'a facutu din jude cerculariu stangacu — deakistu înca protoclivieru —, i a succesu a remană și că nou jude cerculariu, de unde nu caracterulu și convingerea barbatăscă, ci adurmecculu lu conduce? — sun curiosu ére sub altu sistemu ce i ar' dicta năslu? —

Altucumu d. ministru Ludovicu Tizsa s'a alusu de partid'ă guvernamentala și de sasi, partid'ă stanga a lăutu robulu romaniloru și inca a remasu pasiva. —

Cu alegerea acosta amu fostu silitu a me convinge, ca ce e egalitate, ce e fratietate în sensulu maghiaru?

Equalitate e a te supune neconditiunali voliei natiunei maghiare, a instrui poporulu romanu se aiba simtimentele maghiare, și cine va face acosta — acelu e „beseltes felvilágosodott magyar érzelmű román” (rom. de omenia luminitu cu simtiu maghiaru) înse a instrui poporulu romanu, despre causa și situatiunea politice romane de adi în sensu romanu, semnifică a fi „büjgolató” și e spusu ori cine la cele mai grobiane ameniatiari, din partea asiă numitei intelligintiei maghiare. —

Fratietate! acosta e ironia, unu terminu inventatu, numai pentru că se se pôte continuă a se dice, ca totusi e taiharu olablu. —

In fine trebuie se recunoasce oca mai cordiala multiemita intelligintiei romane din comitatulu acest'ă, pentru că si a conosciu și implinitu chiamarea și a fostu constanta facia cu conclusele conferintiei romane tinuele în Alb'ă-Jul'ă. t. . . .

Congresulu nationalu bisericescu alu scribitoru,

a fostu conchiamatu la Carlovitnu, pre di'ă de 6/18 augustu. Deputatii s'au și adunatu cu totii, dar candu fu se se dechida congresulu, dolera de o pedeca, și a nume:

Din vechime, la congresulu scribescu au interentiu și unu comisariu imperatescu negre, carele dechida congresulu, și priveghia de mersulu dezbateriloru în unele cause, ce i se incredintia desclintu. Comisariulu se primia cu mare solentiate și cu unu ceremonialu a nume, statoriu pre largu și în detaiu de imperat'ă Maria'ă Teresia, în Rescriptulu declaratoriu din 16. iuliu 1779. nr. 3641. adnessulu de sub liter'ă E. — Acestu comisariu, cu timpulu a esseriatu o influentia destulu de mare atata la inaugurarea actului alegerei de metropolitu séu patriarcu, precum și la deschiderea sinodulu arhierescu. Candu pentru ultim'ă data fusera romanu în congresulu scribescu, éra comisariu imp. reg. gineriulu Filipoviciu. Pentru congresulu de acum, s'a numitu de comisariu gineriulu Molinari.

Acum, dupa ceremonialu, avea se merge o deputatiune ca se-lu invite pe comisariu a deschide congresulu, și se-lu aduca cu solentiate. Deputatii înse, nu volau se merge în deputatiune, ci provocau articulu de lege alu IX. din 1868. carele garanteza autonomia deplina bisericeii gr. or., și nu vorbesce de comisariatu. Deputatii tieneau ca institutiunea comisariatulu nu incepe cu legea, si ar fi volitu, ca congresulu se-lu deschida administratoriulu metropolitianu. Înse administratoarele, ce asi lăiti episcopi scoicii că nu pôte se lucra în contra unu autografu imperatescu, carele pentru acum despuie specialimintu în caus'ă acosta, sustienundu ceremonialulu numitu din Rescriptulu declaratoriu.

Dani, administratoarele metropolitane mersu la comisariulu Molinari în Petruvardinu, (caci comisariulu a dealestatu în fortărtăi'ă din apropiarie Petruvardinu, și nu în Carlovitnu) de unde aduse respunsulu că: comisariulu are instructiuni espresse de la Maiestates Sa, nu va se vira de catu deca va fi primitu cu ceremonialulu prescriu, și că mai astiepa o di.

Deputatii se intrunira acum într'ă conferintia, sub presidiint'ă de étate, și adreasa Maiestatei Sale imperatulu, pre calea telegrafica, o petitiune: „pentru delatararea peditoru ce stau în calea deschiderii congresulu”. Înse de la Maiestate nu capetara nici unu respunsu.

Standu causa'ă astu-felul impinsa trei dile, mercuri în 9/21 aug. comisariulu, în virtutea plenipotintiei că avea, dechide congresulu de desclintiu, și apoi plecă catre Pest'ă unde a participatu la unu consiliu ministeriale ce s'a tinueu în esta causa.

Diariile batn alarma pentru acestu evenimentu. „Pester-Lloyd” invinescu pre repansatulu ministru Eotvos și pre guvern'ă, că au purescu alatu de incetu în aforile scribitoru și a nume în caus'ă alegerei noui patriarcu, în catu a datu timpulu destulu lui Miletiacu — pre care lui numesce „profetulu natiunei sale” — ca se-si asceare si-orie a maiortiate credentiosu în congressu. — „Pesti-N.” amonitiu pre serbi, că de nu se vor întorce, unu comisariu reg. va luă administratiunea tuturor averiloru lor. — Sunt și gazete de accele, cari recomanda guver-

A p e l u .

Trei-dieci si trei familie d'in Chintoleciu, coltul Doboc'a, 2 mile dela Bistrița in Transilvania, ce se afla astazi sub cerul liberu, o parte espusa artizei soarelui si elementelor naturii, era alta' avasata la scintila a celor puceni crestini binevotatori, cari au mai ramas nestinati de eruptiunea unui focu, ce s'a templat in lina' trecea, si care in trei patrie de ora li-a mistuit tot locuintele impreuna cu toate soperedelele lor, pre langa unu venut atatu de forosia in directiunea sa nici pomii gradinelor n'au ramas scutiti.

Aceste trei-dieci si trei familie, dupa ce si alta calamitate de doue ori printre altii i-au ajuns si pre ei — grindina, care li-a nimitit si ultim'a speranta de mangaeare, — acele dieci — prin comitetulu alesu ad hoc si-redice vocea sa lamentatoria cãtra totu snhetulu crestinu si

basate si concordate mândri inductorie a totu sufletulu cu simtu de umanitate si campatimie, carele asemenu ne o subtrahu de astfelu de evenemete fatali si poteri naturale;

strinsa de miseria causata prin acosta trista nenocorie, venita asupra-i prin foculu mistuitoru si grindina sfarmatoria, — dice: un Ddieu avemu ce totii; acele-a-si tata, acele-a-si jdeducatori si respalatoriu, unu trupu, unu sufletu, deci ajuta fratelui lui in nenocirea si lipsa sa, si-ti ve folosi prin fapta la morale tie intocm' cã si lui.

— Si cu acestea rugarea respectivelor familie e indreptata cãtra tota anim'a binevotatoru spre a-tinde mãna de ajutoriu dupa prinduta s'a judecata care va adã mai bine, cã barenu incatu-va se-si pota vindeca ran'a de care suferu si alina fometea care le ameninta cu perie si ruina in devoltarea si prosperarea sa de jeta natur'a.

Chintoleciu 24. iuliu (5 aug.) 1872.

Pentru comitetu:

Nicolau Rusu,
parochu localu si presiedinte
Vasilu Munteanu,
cã notariu.

V a r i e t a t i .

— (†) Ioann Lupu din Stena, scaunulu Co-halmului teologu absolutu si din an. 1868 Invetatoriu in comun'a si scoll' grantiareasca din Vistea inferioare, in fãrea janetiei, abã ajunsu la 26 ani, straniu si departatu de ai sei, repausatu in 2 aug. 1872 in Sibiu, dupa o viața in sfer'a invetatorieasca plena de activitate si inconcunata de celu mai frumosu resultat, aflã recunoscentia, a fi inmortatatu in 4 aug. in Cemitierulu gr. res. din suburbulu Jeddianu cu cea mai cuvenita solemnitate sub conducerea dd. preoti: Lazaru ascs. con. Ioann Popescu protopresbiteru si parintelu Contianu.

La ceremon'ia funebraia asistara intre alti condolenti imbracati in celu mai profundu doli sufletescu: Comitetulu administratoru de fondulu scolesteacu grantiareacu in frunte cu presiedintele Baroanu Ursu si intregu corulu invetatoriescu dela scolele grantiareaci, fiindu chiaru intru acele die intrunutu in conferintie invetatoriesci si altele di dedera onora di urna.

Vorbirile funebrale tinute, din partea preotiesca de Dlu protopresbiteru Popescu, era din partea corulu invetatoriescu de Dlu Ioann Papu invetatoriu diriginte in Orlatu fara expresiunea cea mai viua despre doreca, ce o simte atatu scoll' cãtu si besereca, la perderea unui bravu filu alu scoll'.

Deci parentii plangu perderea oniculu filu, Comitetulu administrativu a unui lucratoriu potente iatru inaintarea invetamentulu in scolele grantiareaci; colegii sei pre unu lobutu si multu stimatu colega, si in urma toti amatorii progresulu pre unu june plinu de sperantia. Fia-i Ierina'si usura si memor'ia eterna!

— **Institutulu subserbelu concessionalu pentru educatiunea copililor in Brasiovu**, care de 3 ani se bucura de unu renume bunu, — si va reincepe cu 2 septembr. st. n. cursulu de invetamentu in limb'a germana, romana, franceza, engleza si italiana, apoi musica si cantari, in desennu si in totu felulu de lucrari de mana femeiesci —, totu in locuinta' stratu'si Calderariloru nr. 519 era dela 1-ma octom. s. a. c. so va muta in stratu'si Scheiloru nr. 134 in casele lui Heshshaimer. — deci se recomanda acestu institutu previedutu cu professori buni, si in care

se primescu copilele si in vuptu, tuturora acoloru parinti, cari dorescu a dã o cultura mai inalta fi-coloru loro. Mai de aprõpe potu servi cu program'a.

Maria de Joanelli.

Novissimu. C. Mailath e denumitu tãvernicu in locul demisionatulu Sennyey. — Bismarck vre a introduce pe nesimite feudalismulu militarulu in Europ'a, cã se demoesca hõvedu si ostazi preste popõra cu absolutismu de ferru. La tunelulu Montlelu Cenis se prepara in partea Francei miscari alarmatorie in ajunulu convenirii din Berlinu, indreptate in contra republicei si internationalei. —

C o n c u r s u .

1-3

Pentru ocuparea postulu invetatoriescu la scoll' elementaria de confesiunea gr. cath. din Mitileiu districtulu Nasaudului cerculu scolesteacu alu Zãgrei cu limb'a de invetamentu romana, se deschide concursu pana la 15 Octobru 1872.

Cu acestu postu e impreunatu unu salariu anual de 120 fl. v. a., afora de acosta cortelu naturale cu gradina pentru legume, si 6 orgii de lemana.

Competitorii au de a se adresã cu petitieles timbrate si previedute cu testimoniulu de preapreda si moralitate cãtra comisiunea scolesteaca de confesiunea gr. cath.

Din siediint'a comisiunei scolestece de confesiunea gr. cath.

Mitileiu in 4 Augustu 1872.

Basiliu Sioldea,
paroch cã presiedinte.

N-r. 387.

1-2

C o n c u r s u .

La stipendiulu de 600 fl. v. a., rotatu de reprezentantii generale a fostilor grantierii din regimentulu romanu I, pentru absolvirea unui institutu pedagogicu mai inaltu, si carele prin repausarea stipendistulu Valeriu Ardoleanu deveni vacanta, se escrie concursu pana la 20 Septembrie a. e. stiulu nou. Concurentii voru avã se doreasca 1. cu testimoniulu de botezu, cã sunt fiu de grantierii din fostulu regimentulu romanu I. de grantia, 2. cu testimoniulu de maritate, cã au absolvitu cu succesu bunu studiulu gimnasiale, 3. cu unu testimoniulu dela unu medicu graduatu, cã sunt deplõx sanetosi.

Spicetele, la cari se se mai adauga inca si unu reversu, cã stipendistulu dudu absolvirea studiulu pedagogicu va servi cã invetatoriu la scolele grantiareaci din fostulu regimentulu romanu I. de grantia, se se adreseza subsercifulu Comitetu.

Din siediint'a Comitetulu administr. de fond. scoll. grantiareacu din fostulu regimentulu romanu I, tienua la 28 Augustu 1871.

I o h a n n E i c h b e r g e r

Iacustu in Brasiovu in Stratu'si negru nr. 409 — si recomanda O. publicu totafeliulu de lucru de faculu fabricilor ferrari: lacate, zaruri de totu felulu, usi cu si fara pene, usi la vetre de ferru, reparaturu de ferrarii de tota specialitate, tote se efectueza cu promitate si fara amanare cu preturile cele mai efitne.

1-3

C u r s u r i l e

la bursa in 3 Sept. 1872 stã asiã:

Galbini imperatoci	—	—	5 fl. 25	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	8. 70/	„
Augsburg	—	—	107. 65	„
Londonu	—	—	109.	„
Imprumutulu nationalu	—	—	66. 50	„
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	71. 40	„
Obligatiile rurale ungare	—	—	82.	„
„ „ temesiane	—	—	81.	„
„ „ transilvane	—	—	79.	„
„ „ croato-slav.	—	—	83. 75	„
Actionile bancel	—	—	889.	„
„ creditulu	—	—	341. 10	„

nulu mesuri atatu de draconice fatia cu Mileteciu, in cãtu unu amu seriosu nu põte lua notiia de ele. Un'a este ce se intreba cu totii: Ce va fi acum? Lumina.

P r o c l a m a t i u n e a p r i n c i p e l u i M i l a n u .

Proclamatia cãtra pre inbutulu meu popõru; Ajunsa la majoritate prescria de lege pentru unu suveranu alu Serbiei, primi astã-dã guvernarea tariel conforu lasamenteloru imperatoci si constitutiunii tariel si in caletã-mi de principu ereditariu alu Serbiei d'in grat'ia lui Ddieu si d'in vointã nationali. Serbiloru! Cãnda acum 4 anni, inca teneru si nesperatu, me suii pre tronulu serbescu, bucuri'a generalu cu care me primirãti, o considerãmu de expresiunea stimei vestre, ce o aveti pentru angustii mei predecesori si pentru meritele, cari si-le-au casigatu pentru Serbi'a, cari (predecesori) si-au datu totu ostene'la pentru sustinerea si consolidarea tronulu si mi-au predatu una tierra infortiora si indostiala.

Frãtioru! Facia cu unu astfelu de fidelitate, ce au manifestatu pentru mine si dinastie mele, pentru momentu nu ve potu mai bine remunera, de cãtu dãndu-vi serbatosele curentulu meu de principu, cã me voin' nesusi d'in tote poterile a fi demaalu urmatariu alu Obrenoviciloru si fideliu coltinatoriu alu ideoloru nationale ab angustulu meu predecesoru, a memoritoriuulu principu Michãiu.

Marele spiritulu alu lui Michãiu se ne lumineze pre toti ce nu si fia stea'a, care se ne duca la strãlucitu scopu alu mandrulu venitoriu alu Serbiei. Crescutu de atunci in caldura binefactoria a loialitatii vestre si a patriotisimulu vestru, implinescu astã-dã una detoritã planctu exprimendu multumim'a-mi suveranu reprezentantiloru nationali, militiei, armatei, preotimiei, officialiloru, cu unu cuventu, natione intregu, care in greulu momentu a primitu cu acclamatie pre urmatoriulu Obrenoviciloru.

Deosebite recunoscentia sentiescu si pentru meritatii si patrioticii barbati, cari chiamati la regentia, prin incãderu peopõrulu, m'au incungiaratu cu ingrigire loro.

Apreciãndu binefacerile constitutiunii, provenite d'in bun'a intelegere intre popõru si regentia, sum voiusu a incepe guvernarea cã principu constitutiunaru. Bun'a sustinerea acostã base a institutiuniloru nostre nationale, care contienu garant'ia dezvoltãrii, se o considerãmu de detoritã noastra a toturoru. Acestu mare actu nationalu me face a potã lucra impreuna cu adunarea nationala la dezvoltarea bunel stãri a popõrulu in tote directiunile.

De-si este insemnatu progresulu, ce l'facutu acestu principatu in tota privint'a, toti-si ni mai remane a resolve unu mare numera de probleme grele pentru cã cu incãdere s'e potemu lasã generatiunii venitorie continuarea operel.

Officiali statulu sunt mai cu sema chiamati a me springii in implinirea acestei grele detoritã. Intãrindu-ve asta di io officiele si demnitãtule, ce le ocupati, vi recomendu sã vi impliniri cu conscientiositate, detoritãtule cari vi sunt concordate spre fericitã tiele. Tote incedãrile nostre inse, fara collocarea natione, s'ar areã insuficiente. Pentru acesa deci invitãti si pre toti serbi, se me springiescu cu acelu pravitismu, in care ati escellatu totu-de-unn'a.

Conoscãndu-ve in tote, ba chiaru si in cele mai grele impregurari de amici ai ordinei, de cetãtini addicti autoritatiloru legali si de fideli esecutori ai legiloru, ati casigatu pentru Serbi'a stima' universalã. Nesuntiele nostre nu trebuie sã fia numai pentru a sustienã intactã acosta stima, ci si pentru a o mari.

Ar' fi tristu, decã amu perde cãtu de pucinu d'in ce au casigatu parintii nostri, si pucinu meritã ar' fi pentru noi, decã n'am adauge inca mai multu.

Remaneti dera totu pre acosta calã sultãria si contati pre principu vestru, tare e tare resolutu a se sacrã cu totulu fericitã vestre; previedint'a divina va remunera cu mesura plina nesuntiele nostre patriotice si scamp'a noastra patria va ocupã curundu acelu locu intru staturile innãtate in civilizatiune, la care o indreptãtlescu numeroșele virtuti ale natione serbesci.

Datu in Belgradu, in 10/22 aug. 1872.

Milanu M. Obrenovicu,
principu Serbiei. „Fed.“

Redactoru raspãnditoriu

I A C O B U M U R E S T I A N U .

Editiune: Cu tipãriulu lui

I O A N E G Ö T T si fiu H E N R I C U .